

Tema: Demokrati och medborgarskap

Folkbildningen vill sprida verktyg åt fler att öka sin egenmakt och sitt inflytande som medborgare. Vi vill bidra till att människor organiserar sig, hittar likasinnade och får syn på sina möjligheter att påverka det omgivande samhället och världen. I det här numret av FOLKBILDNINGSNYTT kan du ta del av en rad exempel på hur folkhögskolorna och studieförbunden i Uppsala Län arbetar med detta. Trevlig läsning!

Från idé till succé

- unga organiserar sig i Enköping

Sid 2

Vad är en kommun?

Tierps invånare fick kommunkunskap

Sid 1

Data för långtidsarbetslösa

stärker och stöder individen

Sid 3

Kristina tackar för sig

Sid 1

Utanför länet: Studiemotiverande kurser på folkhögskolor för arbetslösa ger positiva effekter

Sid 2

Tack ska ni ha!

Varje dag träffas människor i studiecirklar och kurser som, oavsett ämne, var och en praktiserar demokrati genom deltagarinflytande, samspel, diskussioner och reflektion. Kanske är det därför som folkbildningens deltagare är mer engagerade

Folkbildningen - ”ett kretslopp för demokrati och medborgarskap”

än andra? Säkert beror det också på folkbildningens förankring i föreningslivet som ger människor möjlighet att kanalisera sitt nyfunna engagemang eller redan engagerade medlemmar möjlighet att få

nya idéer, ny kunskap och kraft att utveckla sin förening. Ett kretslopp för demokrati och medborgarskap.

Nu slutar jag på mitt jobb som länsbildningskonsulent för att istället börja jobba på RSMH (Riksförbundet för social och mental hälsa). RSMH arbetar för att människor med psykisk ohälsa ska ges förutsättningar att komma tillbaka till ett gott liv. I det arbetet är studiecirklar och folkhögskolekurser ett självklart verktyg. Att söka kunskap tillsammans med andra ger ökat självförtroende och större förmåga att uttrycka sig, som leder till egenmakt och ökad delaktig. Folkbildningen gör skillnad för många människor

och jag är glad att den även fortsättningsvis kommer att vara en del av mitt arbete.

Med det vill jag säga tack till alla som jag haft förmånen att samarbeta med under min tid i ULB. Det finns ett konstruktivt och självklart samarbete mellan medlemmarna i ULB och det finns en förståelse för folkbildningens betydelse i kommunerna och på landstinget som har gjort det roligt att jobba i Uppsala län. Tack ska ni ha!

*Kristina Båth Sägänger
länsbildningskonsulent
Uppsala Läns Bildningsförbund*

Kommunkunskap för alla

Att kunna ta del av och känna till hur ett samhälle är uppbyggt är en viktig del för att kunna vara en aktiv medborgare. NBV arrangerade en informationsträff i Tierp om vad en kommun gör, för kommunens invånare med funktionsnedsättning.

Kulturveckorna för funktionsnedsatta arrangeras varje höst under tre veckor i Tierps kommun. Kommunen är arrangör, och många studieförbund bidrar med arrangemang under veckorna. Studieförbundet NBV var ett av dem. I kommunhusets A-sal arrangerades programmet ”Vad är en kommun?”. Katarina Deremar politiker från Centerpartiet i Tierps kommun berättade hur en kommun fungerar, hur många som bor i kommunen, vilka politiska partier som finns och hur de är fördelade i olika mandat. Hon berättade också om vad som finns i kommunen, som brandförsvar, om det gemensamma vattensystemet, sjukhus, skolor och bibliotek, barn och äldreomsorg mm. Det ställdes många frågor och det blev många bra diskussioner, t ex

Information om vad en kommun är i Tierp. Foto: Birgitta Nordqvist

vilka som bestämmer i kommunen, hur sopsorteringen fungerar, vad kommunen gör för ungdomar och äldre, vilka aktiviteter som finns mm. Man ville också veta om kom-

munen tänker satsa på fler samlingslokaler för funktionsnedsatta.

En av deltagarna var Robert Thorsén 16 år, elev vid Gymnasieskolan, Höbergskolan i Tierp.

Vad tyckte du om arrangemang- et?

-Det var jättebra, och mycket intressant.

Har du lärt dig något nytt?

- Ja jag fick lära mig många olika saker, t ex att man får bygga upp till en viss höjd, och att man måste ha bygglov, även om man bara skall bygga en liten altan till sina barn. Jag fick också veta att vi behöver börja sopsortera bättre i kommunen.

Unga organiserar sig i Enköping

Visst kan och vill unga människor organisera sig och ta del i den demokratiska processen. Det är projektet "Från idé till succé" ett lysande exempel på.

"Från idé till succé" handlar om att öka ungas organisering i Enköpings kommun. Projektet drivs av Vi Unga Uppsala tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan och Enköpings kommuns Enhet Barn och unga. Projektledare och initiativtagare är Joakim Stålåker som arbetat länge med att hjälpa ungdomar att förverkliga sina idéer.

- Det finns ett stort behov - folk vet inte vad en studiecirkel är och att det går att påverka genom en förening, säger Joakim.

Han berättar att föreningslivet i Enköpings kommun främst består av stora och organiserade idrottsorganisationer, där de unga inte förstår att de själva kan påverka i föreningen. Det behövs alternativ föreningsverksamhet som är partipolitiskt och religiöst obunden, verksamhet som drivs av unga och är för unga, menar han.

- För att skapa en långsiktig demokratisk utveckling behöver man lyfta fram goda exempel på nya varierande verksamheter där unga förebilder kan inspirera andra att ta tillvara sina idéer och ta mer plats i samhället och att det faktiskt går att påverka. Tillsammans med Enköpings kommun, Studieförbundet Vuxenskolan

och Vi unga skapades därför "Från idé till succé" – som ska främja arrangörskap och ledarskap hos unga människor och inspirera fler unga att engagera sig i föreningslivet. Projektet har gått extremt bra, berättar Joakim. Efter sju månader har sex nya föreningar startats upp i kommunen - allt från skate- och

fotoföreningar till mentorsprogram. Totalt har mer än 200 ungdomar blivit medlemmar i nystartade föreningar.

– Det är jätteeffektivt att lägga tid på intresserade unga personer – en förening fick 100 medlemmar efter två månader och har dessutom skaffat en lokal med daglig verksamhet, säger Joakim.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor stöder projektet och vill lyfta det som ett nationellt exempel på hur man kan få unga att engagera sig och bli mera delaktiga i samhället. Projektet har också skapat intresse i andra länder och Joakim

har hållit föreläsningar om ungas organisering i Baltikum. Det som är unikt med detta projekt, menar han, är att det är ett initiativ från föreningslivet och inte kommunen.

Studieförbundet Vuxenskolan ser han som mycket viktig. Genom dess stora kontaktnät inom föreningslivet och i länet i stort ges projektet en långsiktighet och han framhåller också att han personligen fått stor hjälp och stöd av studieförbundet under sin egen bildningsresa.

Projektet planeras pågå i tre år i Enköpings kommun och sedan utökas till andra kommuner.

- Fokus ligger på att alla ska få försöka, säger Joakim, och att initiativet kommer från unga själva, det är helt avgörande. Om initiativet och idéerna kommer från ungdomarna själva, då kan det hända saker.

Läs mera om projektet:
<http://www.franidettillsuccé.se>

Utanför länet:

Studiemotiverande kurser på folkhögskolor för arbetslösa ger positiva effekter

Sedan 2010 pågår ett arbetsmarknadsprojekt mellan folkbildningen och Arbetsförmedlingen. Genom en tre månader lång studiemotiverande folkhögskolekurs motiveras arbets sökande till studier. Folkbildningsrådet och Arbetsförmedlingen har för år 2015 slutit avtal om 6 000 kursplatser riktade till arbetssökande som saknar slutbetyg från grund- el-

ler gymnasieskolan. Målgrupperna är ungdomar mellan 16 och 24 år eller deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin som fyllt 25 år.

Folkbildningsrådets hemsida:
<http://www.folkbildningsradet.se/om-folkbildningsradet/verksamhet/Studiemotiverande-folkhogskolekurs/>

Ledarrösten

Foto: Mona Bakhshipoor

Shahryar Bakhshipoor, ledare i musik- och dramacirkel för ensamkommande flyktingbarn hos Medborgarskolan

- Mitt mål är att deltagarna ska bli lyckliga i Sverige och att de ska hitta balansen mellan sin egen kultur och den svenska.

Ingenting är omöjligt - det tar bara olika lång tid!

Folkbildningen ska ge alla människor, oavsett förutsättningar, möjlighet att utvecklas för att kunna påverka sitt eget liv. Det kan t ex vara att få prova rollen som cirkelledare även om man har en funktionsnedsättning.

I höstas startade Studieförbundet i samarbete med Teater Blanca en kurs i DJ och ljudteknik med Stina Rosén som ledare. Stina har utbildat sig i radio/television på gymnasieskolan GUC Uppsala och har efter det och utifrån att själv vara synskadad, utvecklat en egen metod att lära ut – en metod som passar alla.

I november startade hon sin första kurs i ”DJ och ljudteknik” på Teater Blanca i Uppsala. Kursen riktar sig

verkligen till alla – inte bara människor med funktionsnedsättning. På den första kursen deltog fyra personer varav två med funktionsnedsättning och två utan. I januari startar nästa kurs. Denna gång med både nya och gamla deltagare. Det fungerar det också. Ingenting är omöjligt – det tar bara olika lång tid.

Till vardags arbetar Stina som ljudtekniker på Teater Blanca, ansvarar för Stina Disco sedan sex år och medverkar även i Musikpuben.

Det händer här och nu!

19 februari: Genuslunch

Ann-Sofie Lönngren, Docent i litteraturvetenskap vid Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet, föreläser om ”Män är djur! Om djur/människa-relationen och genusforskning”. Lunchföreläsningen är ett samarbete mellan Folkuniversitetet, Centrum för genusvetenskap och Reginateatern. Biljetter köps på Reginateatern. Priset är 110 kr och inkluderar föreläsning, soppa, bröd, kaffe/te och kaka.

Tid och plats: 19 februari, kl 11:45-13:00, Reginateatern, Uppsala

11 mars: Kärlekens kemi i Enköping

Jonas Bergquist, professor i analytisk kemi och neurokemi vid Uppsala universitet föreläser om Kärlekens kemi.

Föreläsningen sker i samarbete med Folkuniversitetet och är en del i att sprida forskningsinformation runt om i Uppsala län. Föreläsningen är gratis och öppen för alla.

Tid och plats: 11 mars, kl 19:00-20:15, Enköpings stadsbibliotek

Data för långtidsarbetslösa

I uppdrag åt arbetsförmedlingen bedriver Medborgarskolan sedan tre år verksamhet för långtidsarbetslösa. Verksamheten bedrivs i grupp men där den enskilda individens behov sätts i fokus.

- Vår strävan är att hjälpa till att skapa vardagsrutiner, ett socialt sammanhang och att på olika sätt stärka den enskilde individens självförtroende och personliga utveckling, berättar Ingela Berggren, verksamhetschef på Medborgarskolan Mälardalen.

- I vår verksamhet arbetar vi mycket med att skapa en trygghet och inkluderande vardag med fasta rutiner och att åter få befinna sig i ett socialt sammanhang, tillägger hon. I den miljön möjliggörs insatser för att stödja individen att i sin egen takt

kunna förbereda sig för kommande återinträde i arbetslivet.

En del i verksamheten består i olika kompetensstärkande aktiviteter så som praktisk hantering av datorn och internet. En begränsad datavana utgör ett hinder i kontakter med arbetslivet och begränsar möjligheten till jobb.

Nästan alla deltagare är i behov av förstärkta datakunskaper i syfte att kunna söka arbete, skriva ansökningar och sköta redovisningen till arbetsförmedlingen. Förkunskaperna skiftar mellan deltagarna. Några, däribland Daniel började med att lära sig grundläggande kunskaper om hur man använder en dator och har efterhand byggt på med användning av word, excel och powerpoint. Daniel använder nu sina ny-

Daniel ökar sina datakunskaper på Medborgarskolan under ledning av Kenny Andersson.

vunna datorkunskaper till faktisk hämtning på nätet och att skriva sina jobbansökningar digitalt. - Att kunna hantera datorn har underlättat kontakterna med företag och Arbetsförmedlingen, säger han.